

Een goed bewaard geheim

GRAND ÉCART?

De Beoordelingscommissie Dans adviseert de Vlaamse Regering over erkenning en/of subsidiëring van dansorganisaties en -projecten, met uitzondering van het Koninklijk Ballet van Vlaanderen (KBVV). Kiki Vervloessem speelt advocaat van de duivel en licht het KBVV door met de criteria van de Beoordelingscommissie.

Het Koninklijk Ballet van Vlaanderen

De geschiedenis

Op 10 september 1970 ging in het Amerikaans Theater in Brussel de eerste productie van Het Ballet van Vlaanderen in première: *Prometheus*, een choreografie van André Leclair. Het Ballet van Vlaanderen werd door Jeanne Brabants opgericht en bestond uit de balletgroep van de toenmalige Koninklijke Vlaamse Opera, afgestudeerden van het Stedelijk Instituut voor Ballet en een aantal buitenlandse dansers. Brabants stelde uit dit heterogeen gezelschap een reisgroep samen en een handvol andere dansers bleef de operadivertimenti verzorgen. Tot het prille, zeer gevarieerde repertoire behoorden creaties van André Leclair en Jeanne Brabants zelf, aangevuld met werk van internationale namen als Flemming Flindt, Birgit Cullberg en Hans van Manen. Via het organiseren van workshops, gaande van klassieke ballettechniek tot karakterdans, trachtte Brabants jong talent op te sporen en aankomende choreografen een platform te geven.

In 1984 gaf zij de fakkel door aan Valery Panov die het – inmiddels Koninklijk – Ballet van Vlaanderen een totaal andere richting in joeg. Klassieke, avondvullende balletten als *Assepoester* en *Romeo en Julia* kwamen op het repertoire, met Panov zelf als choreograaf. Niet alleen op technisch vlak moest de lat beduidend hoger komen te liggen. Vooral het dramatisch-expressief gehalte van de uitvoering werd beklemtoond. Intussen werd in het kielzog van het Gentse Arenatheater de musicalafdeling van het KBVV opgericht.

In 1987 werd Valery Panov opgevolgd door Antwerpenaar Robert Denvers. Meer dan als artistiek directeur profileerde Denvers zich als danspedagoog die zich de ballettraditie van

Marius Petipa over August Bournonville, George Balanchine en Maurice Béjart heeft eigenge maakt. Hij ging in het seizoen 1987-1988 van start met twaalf solisten, negen halfsolisten en een corps de ballet van negenendertig dansers. Eind jaren tachtig werd er vooral aan de erfenis van Panov gedokterd. De artistieke beleidsvisies van het gezelschap manifesteerden zich duidelijker in de loop van de jaren negentig, terwijl ook de discussie over de gulle overheidskredieten niet kon uitblijven. Op dit moment resideert het KBVV op 't Eilandje in Antwerpen. Hoe symptomatisch is deze geografische terminologie? Wordt het KBVV in een vergeethoek geduwd of dwingt ze zelf een artistiek isolement af? Hoe zit het met de repertoirekeuze, het publieksbereik? En moet de eigenheid van klassiek ballet niet nader bekeken worden om inzicht te krijgen in het statuut van dit klassiek balletgezelschap? Een onderzoek.

Het gezelschap

In Vlaanderen geniet het KBVV een vrij grote bekendheid. De eigen speelplek 't Eilandje, aan de Antwerpse Noorderdokken, met een capaciteit van ruim driehonderd zetels, is vaak uitverkocht. In eigen land zijn goedgevulde zalen geen uitzondering. Ook al is het KBVV geen echt reizend gezelschap, toch kunnen we van een behoorlijke spreidingsbereidheid spreken. Het effectieve publieksbereik van het gezelschap is wel veel specifiekere dan de naam bekendheid laat vermoeden. Het KBVV heeft een groot, vast en trouw abonnementenpubliek, dat jaar na jaar met een zeker verwachtingspatroon het seizoenrepertoire komt bekijken. Er valt voor het gezelschap echt nog een universum te winnen aan publiek. Er wor-

den nauwelijks marketingstrategieën ontwikkeld om aan het publieksbereik te sleutelen. Er is bijvoorbeeld geen uitgebouwde jongerenwerking, wat duidelijk zijn weerslag heeft op de gemiddelde bezoekersleeftijd, terwijl het juist jongeren zijn die via het netwerk van het deeltijds kunstonderwijs aangetrokken worden tot klassiek ballet. Een focus op promotionele werving en verdere inhoudelijke begeleiding van jongeren is niet alleen wenselijk, maar anno 2000 ook noodzakelijk voor de levensvatbaarheid van het klassiek ballet. Een publieksverjonging lijkt voorlopig toekomstmuziek voor het KBVV, terwijl een verregaande verjonging van het ensemble wel door artistiek directeur Denvers gerealiseerd werd.

De dansers staan onder jaarcontract en seizoen na seizoen worden ze grondig geëvalueerd. Auditioneren gebeurt via het bijwonen van de dagelijkse lessen. Het is Denvers die uiteindelijk beslist over de aanwerving van nieuwe dansers. Ook worden buitenlandse gastdansers aangetrokken die gedurende een welbepaalde periode en voor een specifieke productie het gezelschap vervoegen. Dit was bijvoorbeeld het geval met de jonge Cubaan Joan Boada die de rol van d'Artagnan voor zijn rekening nam in *De Drie Muskietiers*. Ook al staan de dansers onder jaarcontract, is er een gezonde aanvoer van nieuw talent en daardoor een behoorlijk verloop, toch slaagt de balletgroep erin om zich jaar na jaar duidelijker als een groep te profileren. Het huidige gezelschap bestaat uit welgeteld tweeënvijftig dansers waarvan vier stagairs. De homogeniteit van het gezelschap – zowel op het vlak van dramatische expressie als op technisch gebied – was één van de primaire doelen die Robert Denvers